

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายและผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้ ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2547 จำนวน 393 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 250 คน รวมจำนวน 643 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2547 ครูสุ่มได้ 150 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สุ่มได้ 96 คน รวมจำนวน 246 คน โดยการกำหนดสัดส่วนจากครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในกลุ่ม แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random sampling) โดยใช้ตำแหน่งเป็นชั้นภูมิ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane ; อ้างอิงมาจากประคอง กรวรรณสูตร 2538 : 11)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (.05)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประมวลแนวคิดจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามงาน 6 งาน คือ

- 1) งานให้บริการชุมชน
- 2) งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
- 3) งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
- 4) งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิฯ
- 6) งานประชาสัมพันธ์

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระดับมาก
3	หมายถึง	มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระดับน้อย
1	หมายถึง	มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามตัวแปร
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามตัวแปร

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาความถูกต้องของภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำผลการพิจารณา ไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นหลักของบทบาทของ โรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยกำหนดคะแนนจากการพิจารณาดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 117)

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับบทบาทของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามภารกิจงาน 6 งาน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับบทบาทของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามภารกิจงาน 6 งาน

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับบทบาทของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามภารกิจงาน 6 งาน

ข้อความในแบบสอบถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 50 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาร์ด (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอชะอวดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและนัด วันเวลา ในการเก็บแบบสอบถามคืนมา

3. ถ้าแบบสอบถามได้รับกลับคืนมาไม่ครบผู้วิจัยจะไปทวงแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้ง
4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบแล้ว ผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนมาวิเคราะห์ผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS For Windows) ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางมีคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์หาระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของประคอง กรรณสูตร (2537 : 77) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระหว่างครูกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า (t-test)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) และทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)
5. หาค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของครูกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. หาค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของโรงเรียนตามขนาดเล็ก กลาง

ใหญ่